

Elf organisaties procederen tegen Demirs afwijkingsregel voor zonevreemdheid

nieuws

Elf organisaties trekken naar het Grondwettelijk Hof tegen het omgevingsbesluit. Dit instrument werd in 2024 door toenmalig omgevingsminister Zuhal Demir (N-VA) ingevoerd als alternatieve procedure voor bepaalde projecten die niet in lijn zijn met de ruimtelijke uitvoeringsplannen. Diverse milieuorganisaties kanten zich er echter tegen omdat ze vrezen dat het zal leiden tot ruimtelijke wanorde.

7 FEBRUARI 2025

VILT-redactie

Lees meer over:

beleid

omgeving

ruimtelijke ordening

Bond Beter Leefmilieu, Natuurpunt, Dryade, VRP, Natuurpunt Schijnvallei, Limburgse Milieukoepel, Natuurpunt Limburg, ABLLOvzw, Natuur.koepel, Trage Wegen en Milieufrent Omer Wattez trekken naar het Grondwettelijk Hof tegen het omgevingsbesluit.

Afwijkingsregel

Het omgevingsbesluit werd in leven geroepen voor projecten waarvoor niet enkel een vergunning maar ook een beperkte planwijziging vereist is. De Vlaamse regering moest voordien telkens een nieuw Ruimtelijk Uitvoeringsplan of RUP opstellen, en dit neemt al snel twee tot vier jaar in beslag. Het omgevingsbesluit is een uitzonderingsregel waarvan de aanvraag slechts 180 dagen in beslag neemt. Vier tot acht keer sneller dan voordien dus. Projecten die hiervoor in aanmerking komen, zouden zo eenvoudiger kunnen worden gerealiseerd.

Deze alternatieve procedure geldt voor projecten binnen één van drie categorieën. De eerste zijn de ruimtelijke impulsprojecten. Dat zijn wijzigingen die zorgen voor verdichting en versterking van de dorpskernen, in functie van de bouwshift. De tweede categorie zijn werken van algemeen belang, zoals fietspaden, rioleringen en wegenwerken. De laatste categorie is 'bedrijvigheid'. Hieronder vallen beperkte ontwikkelingen aan bestaande bedrijven.

Voor de elf protesterende organisaties, zal deze procedure vooral leiden tot meer ruimtelijke wanorde en zonevreemde bebouwing. "In plaats van de lang beloofde en broodnodige bouwshift, die bouwen in open ruimte zou beperken", klinkt het in een mededeling.

Meer zonevreemdheid

Voor de laatste categorie van projecten die onder deze gunstregeling vallen, zijnde 'bedrijvigheid', doet bij organisaties de wenkbrauwen fronsen. "De Vlaamse regering verkoopt dit besluit als een nieuw instrument om werken te versnellen. Het gaat onder meer over de uitbreiding van zonevreemde bedrijven, kantoren en zelfs baanwinkels in de open ruimte", klinkt het. "Maar ook vaag omschreven categorieën als 'ruimtelijke impulsprojecten' en 'projecten van algemeen belang' komen in aanmerking. Bij de aanvraag van een vergunning kan de aanvrager daarbij tegelijk vragen om de bestemming te veranderen. Het is een zoveelste afwijkingsregel, die zonevreemdheid nog verder in de hand zal werken: staat een bestemming of een stedenbouwkundig voorschrift een bouwproject in de weg? Wel, voortaan kan je als aanvrager zelf een voorstel indienen om het gewestplan of ruimtelijk uitvoeringsplan te wijzigen."

“We vertrekken vanuit de vraag van een bedrijf of een bouwpromotor en passen de plannen daaraan aan. Met het omgevingsbesluit mag een private partij de rol van de overheid dus overnemen

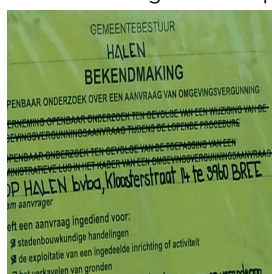
Bond Beter Leefmilieu

"Als particulieren willen bouwen, moeten die bouwwerken passen binnen de voorwaarden van de ruimtelijke plannen", klinkt het nog. "Die logica wordt met het omgevingsbesluit omgedraaid. We vertrekken vanuit de vraag van een bedrijf of een bouwpromotor en passen de plannen daaraan aan. Met het omgevingsbesluit mag een private partij de rol van de overheid dus overnemen."

Achterpoortjes

De elf organisaties klagen aan dat de gevolgen van het versnipperde Vlaamse landschap nu al voelbaar zijn. "Als het te hard regent, lopen in valleigebieden huizen onder water, die daar alleen gebouwd werden 'dankzij' een soepel vergunningenbeleid. Bij langdurige droogte zorgt de overmatige verharding in Vlaanderen er dan weer voor dat landbouwers in de problemen komen en natuurgebieden uitdrogen."

De partijen hopen dat het omgevingsbesluit terug wordt ingetrokken. Ze benadrukken het belang van de realisatie van de bouwshift, met een bindend Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. "De strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen is goed onderbouwd en is een startpunt om de hierboven geschetste problemen fundamenteel aan te pakken. Maar om de doelstellingen van dit Beleidsplan te bereiken, moeten heel wat achterpoortjes in de regelgeving gesloten worden. Een beleid dat in plaats daarvan nog extra afwijkingen voorziet om sneller vergunningen af te kunnen leveren, zal voor het omgekeerde zorgen: nog meer verrommeling van de open ruimte. Dit verder in de hand werken is een stap in de verkeerde richting."

Uitgelicht

"Grootste hervorming" in vergunningsprocedures goedgekeurd: meer tijdwinst en duidelijkheid

nieuws

Vergunningsprocedures moeten in de toekomst een pak eenvoudiger verlopen. De Vlaamse regering vereenvoudigt vijf verschillende aanvraagprocedures tot één basisprocedure van ze...

6 MEI 2024

[Lees meer](#)

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

[f](#) screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

[in](#) screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

📄 screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

✂ screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

🦋 screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra